

PRAVILA IZGOVORA GLASOVA U LATINSKIM NAZIVIMA BILJAKA

PRIREDILI

Dr Pedja Janačković, redovni profesor

Katedra za morfologiju i sistematiku biljaka, Univerzitet u Beogradu – Biološki fakultet

Dr Milan Gavrilović, naučni saradnik

Katedra za morfologiju i sistematiku biljaka, Univerzitet u Beogradu – Biološki fakultet

Dr Dragana Dimitrijević, vanredni profesor

Odeljenje za klasične nauke, Univerzitet u Beogradu – Filozofski fakultet

Latinska abeceda

Latinska abeceda sastojala se od 21 slova, kojima su kasnije dodati **y** i **z**. Naposletku, načinjena je distinkcija samoglasnika/suglasnika **i** i **j**, **u** i **v**. U botanici se koristi i slovo **w**. Abeceda od 26 slova koristi se za nazive taksona u botanici: Aa, Bb, Cc, Dd, Ee, Ff, Gg, Hh, Ii, Jj, Kk, Ll, Mm, Nn, Oo, Pp, Qq, Rr, Ss, Tt, Uu, Vv, Ww, Xx, Yy, Zz.

Izgovor

Slovo	Izgovor (glas)	U kom slučaju	Primer
A	a	u svim slučajevima	<i>Agropyrum</i> - agropirum
ae	e	u većini slučajeva	<i>Aesculus</i> - eskulus <i>Althaea</i> - altea <i>Codiaeum</i> - kodieum <i>Dionaea</i> - dionea <i>Spiraea</i> - spirea
	ae	u slučaju kad nad slovom e stoje dve tačke ë	<i>Hipophaë</i> - hipofae
au	au	u svim slučajevima	<i>Aucuba</i> - aukuba <i>Laurus</i> - laurus
B	b	u svim slučajevima	<i>Beta</i> - beta
C	c	ispred: e	<i>Cerasus</i> - cerazus
		ispred: i	<i>Cinnamomum</i> - cinamomum <i>Circaea</i> - circea <i>pseudoacacia</i> - pseudoakacia
		ispred: y	<i>Cypripedium</i> - cipripedium
		ispred: ae	<i>Caesalpinia</i> - cezalpinia <i>Scaevola</i> - scevola
		ispred: oe	<i>coerulans</i> - cerulanz
	k	u ostalim slučajevima	<i>Acacia</i> - akacia <i>Calystegia</i> - kalistegia <i>Clinopodium</i> - klinopodium <i>Convolvulus</i> - konvolvulus <i>Cucurbita</i> - kukurbita <i>Cuscuta</i> - kuskuta <i>Dictamnus</i> - diktamnus
cc	kc	ispred samoglasnika e	<i>Moluccella</i> - molukcela
		ispred samoglasnika i	<i>Matteuccia</i> - mateukcia <i>occidentalis</i> - okcidentalis <i>Riccia</i> - rikcia <i>Vaccinium</i> - vakcinium
		ispred samoglasnika y	<i>Coccyganthe</i> - kokcigante
		ispred dvoglasnika ae	<i>Noccaea</i> - nokcea
		ispred dvoglasnika oe	<i>var. coe-sulla</i> - kce-sula

	k	ispred a	<i>Yucca</i> - juka
		ispred o	<i>Coccoloba</i> - kokoloba
		ispred u	<i>Xylococcus</i> - ksilokokus
		ispred suglasnika	<i>Saccharum</i> - sakharum
ch	h	u svim slučajevima	<i>Chenopodium</i> - henopodium <i>Cinchona</i> - cinhona <i>Chrysanthemum</i> - hrizantemum <i>Litchi</i> - lithi <i>Zantedechia</i> - zantedehia
ck	k	u svim slučajevima	<i>Dicksonia</i> - diksonia <i>Moerckia</i> - merkia <i>Muehlenbeckia</i> - muelenbekia
D	d	u svim slučajevima	<i>Daucus</i> - daukus
E	e	u svim slučajevima	<i>Andraea</i> - andraea <i>Erodium</i> - erodium
eu	eu	ispred suglasnika	<i>Eucalyptus</i> - eukaliptus <i>Eugenia</i> - eugenia <i>europaeum</i> - europeum
	ev	ispred samoglasnika	<i>Euonymus</i> - evonimus <i>Euanthe</i> - evante
F	f	u svim slučajevima	<i>Fragaria</i> - fragaria
G	g	u svim slučajevima	<i>Geranium</i> - geranium
	–	ne izgovara se u sklopu kg	<i>Ginkgo</i> - ginko
H	h	u većini slučajeva	<i>Hordeum</i> – hordeum <i>moshata</i> - moshata <i>Relhania</i> - relhania <i>Sherardia</i> - sherardia
		ne izgovara se u sklopu gh	<i>Brighamia</i> - brigamia <i>Sorghum</i> - sorgum
		ne izgovara se u sklopu hl	<i>Dahlia</i> - dalia
		ne izgovara se u sklopu rh	<i>Dactylorhiza</i> - daktiloriza <i>Rhamnus</i> - ramnus <i>Rheum</i> - reum
	–	ne izgovara se u sklopu th	<i>Fothergilla</i> - fotergila <i>Mentha</i> - menta <i>Theobroma</i> - teobroma <i>Thuidium</i> - tuidium

I	i	u većini slučajeva	<i>Iris</i> - iris <i>Eichhornia</i> - eihornia <i>tenuifolia</i> - tenuifolia <i>Saintpaulia</i> - saintpaulia
	j	na početku reči ispred samoglasnika	<i>Ianthopappus</i> - jantopapus <i>Ionopsis</i> - jonopsis <i>ionantha</i> - jonanta
		u sredini reči između dva samoglasnika	<i>Austrobaileya</i> - austrobaileja <i>baioensis</i> - bajoenzis <i>Diphylleia</i> - difileja <i>Edraianthus</i> - edrajantus <i>Guaiacum</i> - gvajakum <i>Leiosporoceros</i> - lejosporoceros <i>Leiothrix</i> - lejotriks <i>Leucoium</i> - leukojum <i>maior</i> - major <i>maius</i> - majus <i>Pleione</i> - plejone <i>Sequoia</i> - sekvoja <i>telmateia</i> - telmateja
J	j	u svim slučajevima	<i>Jacaranda</i> - jakaranda <i>Juncus</i> - junkus <i>kilimanjari</i> - kilimanjari
K	k	u svim slučajevima	<i>Koeleria</i> - keleria
L	l	u svim slučajevima	<i>Lolium</i> - lolium
M	m	u svim slučajevima	<i>Malva</i> - malva
N	n	u svim slučajevima	<i>Nonea</i> - nonea <i>Prunus</i> - prunus
O	o	u svim slučajevima	<i>Polygonum</i> - poligonum
oe	e	u većini slučajeva	<i>Foeniculum</i> - fenikulum <i>Ipomoea</i> - ipomea <i>rhoeas</i> - reas <i>Oenanthe</i> - enante
	oe	u slučaju kad nad slovom e stoje dve tačke ë	<i>Aloë</i> - aloe <i>Isoëtes</i> - izoetes
P	p	u svim slučajevima	<i>Psidium</i> - psidium <i>Pyrus</i> - pirus

ph	f	u svim slučajevima	<i>Phaseolus</i> - fazeolus <i>Phoenix</i> - feniks <i>Phragmites</i> - fragmites
Q	k	u svim slučajevima	<i>Quercus</i> - kverkus <i>qianiana</i> - kianiana <i>siliqua</i> - silikva <i>squamaria</i> - skvamaria
R	r	u svim slučajevima	<i>Rorippa</i> - roripa
S	s	u većini slučajeva	<i>Salix</i> - saliks
	z	između dva samoglasnika	<i>Artemisia</i> - artemizia <i>Casuarina</i> - kazuarina <i>Laserpitium</i> - lazerpicium <i>Myosotis</i> - miozotis <i>Rosa</i> - roza <i>Pisum</i> - pizum <i>Posidinia</i> - pozidonia <i>Seseli</i> - sezeli <i>Vriesea</i> - vriezea
		između samoglasnika i slova m	<i>Alisma</i> - alizma <i>Onosma</i> - onozma <i>Rosmarinus</i> - rozmarinus
	između samoglasnika i slova n	<i>Gesneria</i> - gezneria <i>Krasnovia</i> - kraznovia	
ss	s	između dva samoglasnika	<i>Crassula</i> - krasula <i>julibrissin</i> - julibrisin <i>Narcissus</i> - narcisus <i>Passiflora</i> - pasiflora <i>usitatissium</i> - uzitatisium
ls	lz	u svim slučajevima	<i>excelsior</i> - ekscelzior <i>Pulsatilla</i> - pulzatila <i>Salsola</i> - salzola
ns	nz	u svim slučajevima	<i>arvensis</i> - arvenzis <i>Brugmansia</i> - brugmanzia <i>canadensis</i> - kanadenzis <i>pinsapo</i> - pinzapo <i>pratense</i> - pratenze <i>Sansevieria</i> - sanzevieria
sch	sk	u grčkim rečima	<i>Schizanthus</i> - skizantus

	sh	u latinskim rečima	<i>Abelmoschus</i> - abelmoshus <i>Eschscholzia</i> - eshsholzia <i>Schefflera</i> - sheflera <i>Schizandra</i> - shizandra <i>Schinus</i> - shinus <i>Schlumbergera</i> - shlumbergera <i>Schoenoplectus</i> - shenoplektus <i>Schoenus</i> - shenus <i>Schuurmansiella</i> - shuurmanziela
T	t	u većini slučajevima	<i>Triticum</i> - tritikum <i>Forsythia</i> - forsitia <i>Potentilla</i> - potentila <i>Celtis</i> - celtis
ti	ci	ispred samoglasnika	<i>Arctium</i> - arkcium <i>Cibotium</i> - cibocium <i>Hacquetia</i> - hakvecia <i>Marchantia</i> - marhancia <i>Nicotiana</i> - nikociana <i>Opuntia</i> - opuncia <i>robertianum</i> - robercianum <i>Spartium</i> - sparcium
		između samoglasnika	<i>elatus</i> - elacius <i>Gratiola</i> - graciola <i>Impatiens</i> - impaciens <i>patientia</i> - paciencia <i>Stratiotes</i> - straciotes
	ti	posle s	<i>Cerastium</i> - cerastium <i>Justicia</i> - justicia <i>Myristica</i> - miristika <i>Pastinaca</i> - pastinaka <i>Pistia</i> - pistia
		posle x	<i>extincta</i> - ekstinkta
		posle t	<i>Neottia</i> - neotia <i>sagittifolia</i> - sagitifolia

		ispred suglasnika	<i>aromaticum</i> - aromatikum <i>aquatica</i> - akvatika <i>clematitis</i> - klematitis <i>Fritillaria</i> - fritilaria <i>poëticus</i> - poetikus <i>sativa</i> - sativa <i>sylvatica</i> - silvatika <i>titanum</i> - titanum <i>Urtica</i> - urtika <i>Vitis</i> - vitis
tz	c	u svim slučajevima	<i>Crantzia</i> - krancia <i>Deutzia</i> - deucia <i>Metzgeria</i> - mecgeria
ts	c	u svim slučajevima	<i>Fatshedera</i> - fachedera <i>Gleditsia</i> - gledicia <i>Pseudotsuga</i> - pseudocuga <i>Strelitzia</i> - strelicia
U	u	u većini slučajeva	<i>Carduus</i> - karduus <i>Suaeda</i> - suedu <i>suaveolens</i> - suaveolens
	v	posle q u sklopu aqu	<i>aquifolium</i> - akvifolium <i>Aquilegia</i> - akvilegia
		posle q u sklopu equ	<i>Equisetum</i> - ekvizetum
		ispred samoglasnika	<i>jacquinii</i> - jakkvini <i>Liquidambar</i> - likvidambar <i>Palaquium</i> - palakvium <i>Pueraria</i> - pueraria (izuzetak)
		izmedju samoglasnika	<i>Douinia</i> - dovinia <i>Euodia</i> - evodia
gu	gu	ispred suglasnika	<i>angustifolia</i> - angustifolia <i>frangula</i> - frangula
	gv	ispred samoglasnika	<i>guajava</i> - gvajava <i>guineensis</i> - gvineenzis <i>Hanguana</i> - hangvana <i>Pinguicula</i> - pingvikula <i>sanguinea</i> - sangvineu <i>Sanguisorba</i> - sangvizorba <i>seguine</i> - segvine <i>Vangueria</i> - vangveria

V	v	u svim slučajevima	<i>Viola</i> - viola
W	v	u svim slučajevima	<i>Dawsonia</i> - davsonia <i>Washingtonia</i> - vashingtonia <i>Wolffia</i> - volfia <i>Swietenia</i> - svietenia
X	ks	u svim slučajevima	<i>Xanthium</i> - ksantium <i>Bombax</i> - bombaks <i>Ixora</i> - iksora
Y	i	u većini slučajeva	<i>Cydonia</i> - cidonia
	j	između samoglasnika	<i>Macleaya</i> - makleaja <i>Orlaya</i> - orlaja <i>uruguayanus</i> - urugvajanus
Z	z	u većini slučajeva	<i>Huperzia</i> - huperzia <i>Zea</i> - zea <i>Zinnia</i> - zinia <i>Zingiber</i> - zingiber
	c	u novolatinskim rečima	<i>Albizia</i> - albicia <i>influenza</i> - influenza